

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання та біології

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕНТОМОЛОГІЯ

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(назва програми)
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник: Кушакова І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Рецензенти:

Дичко В.В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Євтухова Т.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та інформатики ДВНЗ «ДДПУ».

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри _____

Дичко В.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕНТОМОЛОГІЯ

Кількість кредитів	5 кредитів ECTS, 150 годин, з яких 64 год. становить контактна робота з викладачем (32 год. лекцій; 32 год. практичних занять), 86 год. – самостійна робота
Рік підготовки, семестр	IV-й рік підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 7 семестр
Компонент освітньої	вибірковий компонент освітньо-професійної програми
Викладач	Кушакова Ірина Валеріївна, <i>доцент</i> кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології, <i>кандидат педагогічних наук</i> ,
Контактна інформація	irakush@ukr.net
Консультації	Консультації проводиться кожний четвер з 14.30 до 15.30. У разі неможливості відвідування консультацій можна з'ясувати поточні питання на сторінці дистанційного навчання в розділі «Консультації» (залишити повідомлення) http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2682) або на електронну скриньку irakush@ukr.net надіслати лист із зазначенням назви навчальної дисципліни.
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Ентомологія» є вибірковою компонентою освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), що розглядає особливості морфології і фізіології комах, їх поширення на Землі у різних екосистемах, розмноження, міграції та інші сезонні явища у життєвому циклі комах, знайомить з історією ентомологічних досліджень, із систематикою комах, роллю у природі та житті людини.
Опис навчальної дисципліни	<p><i>Мета</i> вивчення навчальної дисципліни «Ентомологія» – поглиблення та узагальнення знань здобувачів про будову та життєдіяльність комах, їх основні біологічні риси, роль в екосистемах, філогенію, сучасну систематику.</p> <p>Результати навчання з дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знання природничих та конкретних біологічних наук в обсязі, необхідному для обґрунтування загальнотеоретичних питань біології і основ здоров'я людини (об'єктно-предметна область, термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження, історія розвитку тощо); – здійснення аналізу структурно-функціональної організації, механізмів регуляції та адаптації організмів; – здатність орієнтуватись у сучасній систематиці комах, їх поділі на екологічні групи, особливостях морфології, фізіології та поширення; – розуміння загальних закономірностей історичного розвитку біологічних систем. <p><i>Матеріали та ресурси:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ковальчук Г.В. Зоологія з основами екології : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вид. 2-ге, випр. і допов. Суми : Університетська книга, 2020. 615 с. 2. Неведомська Є.О., Маруненко І.М., Омері І.Д. Зоологія.

	<p>Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 290 с.</p> <p>3. Дуро Р., Ромеро Х., Алмазан Д. Книга Велика книга комах. Х. : Vivat, 2022. 160 с.</p> <p>4. Корж О.П. Основи еволюції : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2018. 381 с.</p> <p>5. Світ тварин. Ілюстрований атлас. Київ : Рідна мова, 2020. 264 с.</p> <p>Розміщення основної інформації з навчальної дисципліни передбачено на навчальній платформі Moodle http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2682</p>
<p style="text-align: center;">Теми</p>	<p>Тема 1. Ентомологія як наука. Еволюція та сучасне різноманіття комах.</p> <p>Тема 2. Надклас шестиногі (Hexapoda). Клас ентогнатні (Entognatha). Ряд безсяжкові (Protura), ряд двохвостки (Diplura) Ряд ногохвостки (Collembola).</p> <p>Тема 3. Клас комах (Insecta). Підклас первиннобезкрилі комах (Apterygota). Ряд мікрокоріфіа, (Microcoryphia), ряд щетинохвістки (Thysanura).</p> <p>Тема 4. Клас комах (Insecta). Підклас крилаті комах (Pterygota). Відділ Комах з неповним перетворенням (Hemimetabola). Надряд ефемероїдні (Ephemeroidea). Ряд одnodенки (Ephemeroptera). Надряд одонатоїдні (Odonatoidea). Ряд бабки (Odonata).</p> <p>Тема 5. Надряд ортоптероїдні (Orthopteroidea). Ряди таргани (Blattoptera), богомоли (Mantoptera), терміти (Isoptera), веснянки (Plecoptera), паличники (Phasmoptera). Ряди прямокрилі (Orthoptera), вуховертки (Dermaptera).</p> <p>Тема 6. Надряд геміптероїдні (Hemipteroidea). Ряди сіноїди (Coreognatha), пухоїди (Mallophaga), воші (Anoplura). Ряди рівнокрилі (Homoptera), напівтвердокрилі (Hemiptera), трипси (Thysanoptera).</p> <p>Тема 7. Відділ Комах з повним перетворенням (Holometabola). Надряд колеоптероїдні (Coleopteroidea). Ряд твердокрилі, або жуки (Coleoptera). Надряд нейроптероїдні (Neuropteroidea). Ряд сітчастокрилі (Neuroptera). Ряд верблюдки (Raphidioptera).</p> <p>Тема 8. Надряд мекоптероїдні (Mecopteroidea). Ряди скорпіонові мухи (Mecoptera), волохокрильці (Trichoptera), лускокрилі (Lepidoptera). Ряди перетинчастокрилі (Hymenoptera), блохи (Aphaniptera). Ряд двокрилі (Diptera).</p>
<p style="text-align: center;">Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p>Опанування навчальної дисципліни відбувається в межах студентоцентрованого, компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного підходів. Лекції (проблемні, візуалізації, із застосуванням техніки зворотного зв'язку) проводяться у супроводі навчальних відеоматеріалів, презентацій PowerPoint; відбувається демонстрація теоретичного матеріалу; проводиться його обговорення, аналізуються професійні ситуації, дискусія. Практичні заняття передбачають проведення дискусій, бесід, ситуаційного аналізу, аналізу конкретних ситуацій. У рамках самостійної роботи використовуються репродуктивні та проблемно-пошукові, евристичні та дослідницькі методи навчання здобувачів відповідно до типу та складності завдання.</p>
<p style="text-align: center;">Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p>Для того, щоб успішно опанувати навчальну дисципліну необхідно бути активними під час обговорень теоретичних питань, тестувань, презентацій результатів самостійних робіт, практичних завдань, аналізу проблемних ситуацій, захисту практичних робіт.</p>

Оцінювання

Для успішного складання навчальної дисципліни здобувач повинен:
1) Набрати достатню кількість балів відповідно до вимог поточного контролю:

а) під час лекційних занять здобувач може отримати 0,5 бали за кожну лекцію. Оцінювання залежить від роботи здобувача на лекції. Загальна максимальна сума балів за лекції дорівнює 7 балам;

б) під час практичної роботи здобувач може набрати бали в залежності від виду, складності завдань та якості їх виконання:

- опитування або тестування оцінюється до 5 балів;
- участь під час обговорення дискусійного питання, доповнення або суттєве запитання до доповідача оцінюється в 1 бал;
- виконання практичної роботи оцінюється до 5 балів.

Загальна максимальна сума балів за практичні роботи – 40 балів.

в) за результатами виконання завдань самостійної роботи здобувач може отримати до 4 балів за кожний тип роботи. Оцінювання залежить від якості виконаної роботи і рівня сформованості навчальної автономії здобувача. Загальна максимальна сума балів за самостійну роботу – 20 балів.

З детальним розподілом балів за кожною окремою темою можна ознайомитись на освітній платформі Moodle за лінком:
<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2682>

2) Скласти **підсумковий контроль** у формі екзамену.

Якщо здобувач за результатами поточного контролю набрав **60 балів і вище**, то він може:

- бути звільненим від складання екзамену й отримати 60-80 балів автоматично;
- бути звільненим від екзамену й отримати 81-100 балів автоматично (за умови відсутності пропусків з усіх навчальних дисциплін семестру без поважних причин та надання в деканат роздрукованих виконаних робіт з навчальної дисципліни);
- бути допущеним до складання екзамену (у разі бажання підвищити результат поточного контролю).

Екзамен складається з трьох теоретичних питань.

Порядок повторного проходження контрольних заходів і ліквідації академічної заборгованості врегульовано «Положенням про контрольні заходи в ДВНЗ «ДДПУ» (<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>)

Політика щодо відвідування занять: відсутність здобувача з неповажної причини під час перебігу заняття є неприпустимою. Якщо здобувач за певних обставин (лікарняний, академічна мобільність, відпустка тощо) пропустив заняття, він може виконати поточні контрольні заходи з іншою академічною групою або під час встановлених консультаційних годин за попередньою домовленістю з викладачем. На заняттях здобувачі можуть використовувати мобільні телефони або ноутбуки, але безпосередньо з навчальною метою – для **вивчення** дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності: індивідуальні завдання перевіряються на наявність плагіату методом експертної оцінки та за допомогою on-line сервісу Unicheck. Очікується, що кожний здобувач виконує завдання свідомо та самостійно й несе відповідальність за збереження, резервне копіювання виконаних завдань. Здобувач, у роботі якого було виявлено факт порушення академічної доброчесності, отримує за завдання 0 балів. З «Положенням про академічну доброчесність педагогічних, науково-

	<p>педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «ДДПУ» можна ознайомитись на лінком: https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Унікальність та цінність навчальної дисципліни «Ентомологія» полягає в ознайомленні студентів із основами сучасної систематики, морфології, фізіології та екології представників комах. Це, в свою чергу, підвищить рівень сформованості професійної компетентності майбутніх учителів біології та основ здоров'я Нової української школи й надасть їм конкурентних переваг на ринку професійних послуг.</p>

Доцент кафедри ФТФВіБ _____

I.V. Кушакова